

SPIŠSKOBELIANSKY SPRAVODAJ

2

15. ročník | www.spisskabela.sk | február 2017

• Naši belianski hokejbalisti žnú úspechy aj počas zimnej prestávky. Na hokejbalovom turnaji v českej Plzni sa umiestnili na druhom mieste!

• Vo Faceclube už dlhodobo rezonuje téma Po stopách našich predkov. Tento krát si naše korene pripomenuli prostredníctvom Sedliackej veselice.

210. výročie narodenia rodáka zo Spišskej Belej

Jozefa Maximiliána Petzvala,

svetoznámeho vynálezcu, fyzika a matematika.

Joseph Petzval
1807 - 1891

• O tom, že hudobné dedičstvo Spiša je mimoriadne bohaté sme sa mohli presvedčiť na Hauskonzerte Základnej umeleckej školy.

• Tohtoročná Valentínska kvapka kroi sa opäť tešila vysokej návštevnosti. Až 55 dobrovoľných darcov sa rozhodlo nezištne pomôcť.

• Aj počas zimného obdobia pokračovali rekonštrukčné práce v budove pracoviska materskej školy na Letnej ulici. V najbližších týždňoch sa dokončia práce v interiéri a pokračovať budú stavebné práce na oprave fasády budovy vrátane zriadenia nových spevnených (prístupových) plôch pred budovou, tak aby na konci letných prázdnin bolo všetko pripravené na spustenie prevádzky.

• Manželia Grichoví už 17 rokov udržiavajú svojou prácou veľký kus našej slovenskej ľudovej tradície a zároveň dôstojne reprezentujú dobré meno Spišskej Belej aj za hranicami Slovenska.

I. Q r. 2017	Mesiac	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
								1
- vrecia		2	3	4	5	6	7	8
plasty	január	9	10	11	12	13	14	15
		16	17	18	19	20	21	22
		23	24	25	26	27	28	29
- vrecia		30	31					
papier				1	2	3	4	5
		6	7	8	9	10	11	12
- vrecia	február	13	14	15	16	17	18	19
sklo		20	21	22	23	24	25	26
		27	28					
				1	2	3	4	5
- vrecia		6	7	8	9	10	11	12
bioodpad	marec	13	14	15	16	17	18	19
		20	21	22	23	24	25	26
- vrecia		27	28	29	30	31		
kovy								

Zo zasadnutia mestského zastupiteľstva

Mestské zastupiteľstvo (MsZ) v Sp. Belej sa na svojom zasadnutí dňa 9. 2. 2017 venovalo aj týmto témam:

Nakladanie s odpadmi v meste Spišská Belá

Najdlhšie diskutovanou témou na tomto zastupiteľstve bola téma nakladania s komunálnym odpadom v našom meste a spôsob triedenia tohto odpadu. Súčasný stav naznačuje, že v našom meste sa triedi len cca 8 % komunálneho odpadu, čo je veľmi nízke číslo. Navyše každoročne nám narastá množstvo komunálneho odpadu uloženého na mestskej skládke odpadov, pričom 2/3 odpadu v tejto skládke nemá čo robiť (ak by sa dôsledne triedilo). Tento stav spôsobuje nárast finančných nákladov vynakladaných z rozpočtu mesta a zároveň aj nárast miestneho poplatku za komunálny odpad, ktorý platia obyvatelia mesta. Spôsobuje to aj rýchlejšie naplnenie riadenej skládky odpadov v našom meste. Poslanci, primátor mesta a vedúci odborov mestského úradu diskutovali ako tento stav zmeniť. Po dlhšej diskusii sa zhodli na tom, že treba najmä:

1./ zmeniť spôsob zberu triedeného dopadu v našom meste,

2./ zaviesť finančnú motiváciu pre tých, ktorí triedia (separujú) odpad a finančne postihovať tých, ktorí netriedia odpad,

3./ ešte väčší dôraz dať na vzdelávanie a propagáciu triedenia odpadu – prečo a ako separovať (s dôrazom na deti a mládež).

Zmeny v tejto oblasti je možné zaviesť až k 1. januáru nasledujúceho roka. Dovtedy je potrebné o tejto téme ďalej diskutovať a potom prijať stratégiu účinných opatrení ako tento stav zmeniť.

Znovuobnovenie sochy Milana Rastislava Štefánika

Poslanci sa oboznámili s občianskou iniciatívou za znovuoobnovenie sochy Milana Rastislava Štefánika v Spišskej Belej. Po diskusii o predloženej zámere poslanci schválili znovuoobnovenie tejto sochy z

nasledovných podmienok:

1./ na realizáciu tohto zámeru mesto poskytne z rozpočtu mesta max. 20 % celkových nákladov na zhotovenie sochy, najviac sumu 10 tis. EUR za predpokladu, že sa nevyzberia dostatok financií od darcov a rôznych prispievateľov,

2./ uvedená socha bude umiestnená v parku pred evanjelickým kostolom na Štefánikovej ulici (miesto posledného umiestnenia pôvodnej sochy M. R. Štefánika),

3./ vyhlási sa finančná zbierka na tento účel so zriadením tzv. transparentného účtu, na ktorom sa budú zhromažďovať všetky vyzbierané, resp. poskytnuté financie na tento účel,

4./ dodatočne mesto odsúhlasí veľkostné, materiálové a dizajnové prevedenie tejto sochy pred začatím jej výroby (vychádzajúc z predloženého zámeru),

5./ z časového hľadiska sa socha zhotoví a umiestni na určené miesto do septembra 2018,

6./ predmetná socha sa stane majetkom mesta (teda dňom jej osadenia prejde bezodplatne do majetku mesta).

Príprava výstavby hokejbalovej haly

Poslanci vzali na vedomie informáciu primátora mesta o ďalšom postupe prípravy výstavby hokejbalovej (športovej) haly v Spišskej Belej. V súčasnosti mesto má k dispozícii len 300 tis. EUR, hoci na túto výstavbu bude potrebný min. 2-násobok tejto sumy. Primátor sa s poslancami zhodol na tom, že mesto by malo túto výstavbu rozdeliť do dvoch etáp. Najprv by sa mala realizovať tzv. hrubá stavba, čiže vonkajšia konštrukcia s opláštením (v sume cca 350-400 tis. EUR – rozdiel oproti 300 tis. EUR by mesto hradilo z rozpočtu mesta). To by sa mohlo realizovať ešte v tomto roku, hoci čas na použitie štátnej dotácie je až do konca roka 2018. Následne sa bude mesto snažiť získať ďalšie financie na dokončenie tejto haly.

Ponuka SZLH na výstavbu hokejovej haly

Primátor mesta informoval poslancov o ponuke Slovenské-

ho zväzu ľadového hokeja na výstavbu viacúčelovej hokejovej haly. SZLH oslovil niektoré mestá na Slovensku (s počtom viac ako 5 000 obyvateľov) s ponukou na spoluprácu pri výstavbe menšej viacúčelovej hokejovej haly (hracia plocha 40×20 m). Po dlhšej diskusii poslanci schválili zapojenie sa nášho mesta do tejto výzvy a odsúhlasili umiestnenie tejto haly na Tatranskej ulici – vedľa súčasného hokejového ihriska (na mieste „sánkarského“ kopca) resp. v areáli bývalej kolkárne. Podanie samotnej žiadosti o zapojenie sa do tohto projektu SZLH ešte nič neznamená, nakoľko samotný SZLH si bude vyberať mestá, kde takéto haly vybuduje v najbližších rokoch. Bližšie informácie v samostatnom článku.

Výstavba menšieho multifunkčného športového ihriska s umelým trávnikom v Strážkach

Primátor mesta informoval poslancov o možnosti uchádzať sa o finančnú podporu štátu (dotáciu) na výstavbu menšieho multifunkčného športového ihriska s umelým trávnikom v Strážkach. Má ísť o ihrisko obdobné ako pri základnej škole na Moskovskej ulici alebo pri bývalej kolkárni. Zväži sa ešte rozmer samotného ihriska, či to bude 40×20 m alebo 33×17 m. Ihrisko by malo byť vybudované v lokalite medzi potokom Čierna voda, riekou Poprad a parkom kaštieľa. V prípade získania uvedenej štátnej podpory by sa ihrisko vybudovalo do konca tohto roka. Poslanci schválili zámer na výstavbu tohto ihriska.

Rozšírenie kapacity materskej školy

MsZ vzalo na vedomie informáciu primátora mesta o podaní projektového zámeru na rozšírenie kapacity materskej školy na Mierovej ulici v Spišskej Belej (formou prístavby). O tomto zámere sme už skôr informovali. Celkové náklady sú predpokladané na sumu 846 tis. EUR, pričom mesto sa snaží získať 95 % z tejto sumy z fondov EÚ (IROP). Viac čítajte na:

<http://spisskabela.sk/mesto/aktuality/projekt-pristavby->

materskej-skoly-na-mierovej-ulici-za-846-tis-eur/

Lokalita Trstinné lúky (tzv. Pace) súčasťou Natury 2000

Poslanci vzali na vedomie informáciu primátora mesta o zámere Štátnej ochrany prírody SR na vyhlásenie lokality Trstinné lúky (tzv. Pace) v k.ú. Spišská Belá za chránené územie ako súčasť Sústavy NATURA 2000. Mestskí poslanci podporili tento zámer za predpokladu, že Štátna ochrana prírody SR si prenajme predmetné pozemky, ktoré sú, resp. budú vo vlastníctve mesta a zároveň Štátna ochrana prírody zabezpečí celý manažment starostlivosti o toto územie na svoje náklady.

Dotácia na modernizáciu mestského kamerového systému

MsZ vzalo na vedomie informáciu primátora mesta o získaní dotácie zo štátneho rozpočtu na modernizáciu mestského kamerového systému vo výške 10 tis. EUR. Okrem tohto z rozpočtu mesta pôjde 2500 EUR ako povinné spolufinancovanie tohto projektu. Práce sa majú zrealizovať do konca tohto leta.

Zámer postupnej výstavby optickej siete

Poslanci vzali na vedomie informáciu primátora mesta o zámere spoločnosti Slovak Telecom postupne vybudovať optickú (telekomunikačnú) sieť v Spišskej Belej (v určitých častiach mesta). Momentálne prebiehajú pracovné rokovania o rozsahu a spôsobe tejto výstavby, pričom je isté, že tam, kde mesto bude v tomto roku rekonštruovať chodníky sa už pripraví aj optická sieť. Podľa vyjadrenia Slovak Telecomu časť mesta už by aj do konca tohto roka mohla mať pripojenie do tejto optickej siete. Viac informácií vám prinesieme v najbližších mesiacoch po konkretizácii tohto zámeru.

Projekt na získanie dotácie na obnovu zvonice

MsZ vzalo na vedomie informáciu primátora mesta o podaní žiadosti na získanie dotácie na pokračovanie obnovy renesančnej zvonice v Spišskej

Zo zasadnutia mestského zastupiteľstva

Belej a o ďalšom postupe tejto obnovy. Na pokračovanie tejto obnovy sa mesto snaží získať dotáciu z Ministerstva kultúry SR vo výške 46 tis. EUR, pričom odhadované celkové náklady sú vo výške 56 tis. EUR a rozdiel by mesto hradilo z vlastného rozpočtu. V prípade, že mesto nebude úspešné, bude hľadať iné možnosti ako dokončiť túto obnovu ešte v tomto roku. Viac informácií: <http://spisskabela.sk/mesto/aktuality/podany-dalsi-projekt-na-pokracovanie-obnovy-mestskej-zvonice/>

Nová sociálna služba – prepravná služba

Poslanci schválili na návrh primátora mesta zámer mesta o rozšírenie poskytovaných sociálnych služieb zriadením tzv. prepravnej služby podľa zákona č. 448/2008 Z.z. o

sociálnych službách v znení neskorších predpisov. Na základe tejto služby bude mesto môcť za určitých podmienok poskytovať zdravotne postihnutým obyvateľom mesta prepravnú službu vozidlom s hydraulickou plošinou na naloženie invalidných vozíkov. Mesto ešte musí požiadať o schválenie tejto služby Prešovský samosprávny kraj a následne nastaviť cenník prepravnej služby (*viac v samostatnom článku*).

Pridelenie 1-izbového bytu v Strážkach

Poslanci schválili pridelenie 1-izbového mestského nájomného bytu v Strážkach (byty pre seniorov – ul. Popradská 11) žiadateľke Márii Gallikovej, Továrenská 11, Spišská Belá.

Pozemky – predaj, kúpa, vecné bremeno

– MsZ súhlasilo s bezod-

platným prevodom pozemku vo vlastníctve štátu (v správe SPF) na mesto Spišská Belá na účely vysporiadania pozemkov pod miestnou komunikáciou v časti Priemyselná zóna Sever v Spišskej Belej (na Továrenskej ulici),

– MsZ schválilo zámer na zámenu pozemkov medzi mestom Spišská Belá a Máriou Vaškovou, pri ZOS v Strážkach na Popradskej ulici v Spišskej Belej,

– MsZ schválilo zámer na odkúpenie časti pozemku pod miestnou komunikáciou na ulici Kúpeľnej v Spišskej Belej od Evanjelickej cirkvi a.v. Spišská Belá,

– MsZ schválilo zámer na odkúpenie pozemku pod miestnou komunikáciou na ulici Osloboditeľov v Spišskej Belej od vlastníka Jána Monku, bytom Spišská Belá, Osloboditeľov 34,

– MsZ schválilo zriadenie odplatného vecného bremena

pre účely umiestnenia inžinierskych sietí k rodinnému domu v Tatranskej Kotline na pozemku vo vlastníctva mesta v k.ú. Tatranská Lomnica v prospech Jaroslava Krišandu, Tatranská Kotlina č. 24,

– MsZ schválilo predaj časti pozemku v k.ú. Tatranská Lomnica – osada Tatranská Kotlina žiadateľovi Richardovi Horn Krempaskému, bytom Tatranská Kotlina č. 15 v rámci majetkovoprávneho vysporiadania pozemku pri obytnom dome.

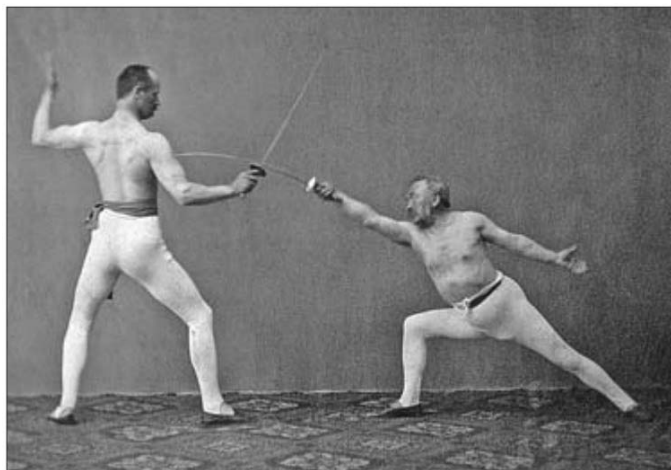
Z činnosti hlavnej kontrolórky

MsZ schválilo výročnú správu o kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky mesta Spišská Belá za rok 2016. Poslanci zároveň vzali na vedomie informáciu hlavnej kontrolórky o priebežne vykonaných kontrolách v roku 2017.

Z vynálezov J. M. Petzvala

Pred 210 rokmi sa v Spišskej Belej narodil svetoznámy vynálezca, fyzik a matematik Jozef Maximilián Petzval (6. januára 1807). Pri tejto príležitosti vám počas celého roka 2017 prinášame prostredníctvom fotografií pohľad na jeho pútavý život a dielo. Viac o tejto fascinujúcej osobnosti sa dozviete na stránkach Mesta Spišská Belá www.spisskabela.sk alebo priamo v Múzeu J. M. Petzvala v Spišskej Belej.

Rodina Petzvalovcov nemala dosť finančných prostriedkov na vysokoškolské štúdium svojho syna. Preto Jozef štúdium prerušil a na odporúčanie levočského lekára sa dostal ku grófovi Almásyemu do Ždane v hevešskej župe ako vychovávateľ a učiteľ jeho detí. Počas tohto obdobia (1824 – 1825) sa začal venovať šermu, cvičeniu a manuálnej práci, čo si zachoval na celý život.

J. M. Petzval, ako víťaz v dueli z r. 1860. Hneď na počiatku súboja vedel poraziť majstra Francúzska v šerme. Zinscenovaná dramatická situácia dokazuje skrátenie expozičného času pri fotografovaní.

AKTIVITY NA MAREC

Na stopách našich predkov

VO FACE CLUBE OD JÚLA 2016 DO MARCA 2017 PROJEKT REALIZUJEME VĎAKA PODPORE Z FONDU "HODINA DEŤOM" Z NADÁCIE PRE DETI SLOVENSKA. PROJEKTOM CHCEME DEŤOM I MLADÝM PRILIŽIŤ ŽIVOT V MINULOSTI, ABY SME NESTRATILI JEJ POKLADY A MOHLI ICH SPROSTREDOVAŤ I ĎALŠEJ GENERÁCII.

2.3. | HOT-DOGOVICA |

3.3. | KREATÍVNE DIELNE |

4.3. | VERNISÁŽ MLADÝCH TVORCOV |

6-10.3. | JARNÉ PRÁZDNINY |

11.3. | MILUJEM SLOVENSKO | 17:00

16.3. | KREATÍVNE DIELNE | 16:00

23.3. | PING-PONG TURNAJ | 16:00

25.3. | 5 PROTI 5 | 16:00

TANECNÉ STREDY - KAŽDÉ STREDU TU PRE VÁS PRIPRAVUJEME AKCIU DANCE PAD
HERNÉ ŠTVRTKY - KAŽDÝ ŠTVRTOK SI S VAMI HADI ZAHRÁME SPOLOČENSKÉ HRY

FACE CLUB VYVÍJA SVOJU ČINNOSŤ VĎAKA |

V Spišskej Belej sa pripravuje zavedenie prepravnej služby

Mesto Spišská Belá pripravuje zavedenie tzv. prepravnej služby pre obyvateľov mesta. Jej zavedenie odsúhlasili poslanci mestského zastupiteľstva dňa 9. februára 2017. Avšak ešte je potrebné určiť podmienky, za akých sa bude táto služba poskytovať a to formou prijatia všeobecne záväzného nariadenia mesta. Následne sa túto službu musí zaregistrovať v zmysle zákona na Úrade Prešovského samosprávneho kraja do registra sociálnych služieb. Začatie jej poskytovania sa predpokladá od 1. apríla 2017.

Prepravná služba je sociálna služba poskytovaná:

- fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím odkázanej na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom alebo

- fyzickej osobe s nepriaznivým zdravotným stavom s obmedzenou schopnosťou pohybu po rovine alebo po schodoch a obmedzenou schopnosťou orientácie.

Odkázanosť na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom sa preukazuje posudkom vydaným príslušným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny na účely kompenzácie sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia podľa osobitného predpisu alebo

potvrdením poskytovateľa zdravotnej starostlivosti podľa osobitného predpisu o nepriaznivom zdravotnom stave.

Občan je spravidla odkázaný na individuálnu prepravu, ak nie je schopný:

- premiestniť sa k vozidlu verejnej hromadnej dopravy osôb a k prostriedku železničnej dopravy a späť rovnakým spôsobom ako zdravý občan,

- nastupovať do vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb a do prostriedku železničnej dopravy, udržať sa v ňom počas jazdy a vystupovať z vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb a z prostriedku železničnej dopravy rovnakým spôsobom ako zdravý občan alebo zvládnuť z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia resp. nepriaznivého zdravotného stavu inú situáciu vo vozidle verejnej hromadnej dopravy osôb a v prostriedku železničnej dopravy.

Prepravná služba sa bude prioritne poskytovať obyvateľom mesta s ťažkým zdra-

votným postihnutím, ktorí sa pohybujú len prostredníctvom invalidného vozíka (podmienka mať v meste trvalý pobyt). Z hľadiska účelu prepravy sa budú prioritne prepravovať dané osoby do zdravotníckych a obdobných zariadení. Prepravná služba bude zabezpečovaná 9-miestnym motorovým vozidlom špeciálne upraveným pre potreby prepravy osôb so zdravotným postihnutím – vozidlo je vybavené hydraulickou rampou pre naloženie invalidných vozíkov. Takéto auto (sivý Renault Trafic) má mesto už zakúpené od roku 2015 aj na vďaka poskytnutej štátnej dotácie.

Pokiaľ ide o určenie výšky úhrady za túto službu, bola navrhnutá po prieskume týchto úhrad v iných slovenských mestách. Navrhovaná výška úhrady je určená ako jedna z najnižších na Slovensku. Jej výška nepokryje celkové reálne náklady na túto prepravu, avšak ide o sociálnu službu a tu sa predpokladá, že po úhrade časti nákladov prepravovanou osobou bude zvyšná časť nákladov krytá z rozpočtu mesta. Náklady na túto službu budú predstavovať len náklady na samotnú prevádzku auta (najmä pohonné hmoty). Mesto využije ako vodičov tohto auta už existujúcich zamestnancov mesta majúci oprávnenie na jazdu týmto autom.

Pokiaľ ide o výšku úhrady za túto prepravu, navrhuje sa:

- a) 0,25 EUR za každý aj začatý kilometer uskutočnenej prepravy (začiatok jazdy sa

počíta zo sídla poskytovateľa – Mestský úrad, Petzvalova 18, Spišská Belá).

- b) 1,50 EUR za každú ďalšiu začatú hodinu státia (tzv. stojné), pričom čas jazdy sa do tohto času nezapočítava a rovnako prvá hodina čakania sa neuhrádza.

Úhradu za prepravnú službu zaplatí prepravovaná osoba priamou platbou vodičovi vozidla bezprostredne po ukončení jazdy a vodič jej odovzdá doklad o tejto úhrade.

Prepravná služba sa plánuje poskytovať v pracovných dňoch v čase od 7.30 od 15.30 hod. Výnimočne v odôvodnených prípadoch bude možné prepravnú službu poskytnúť aj v inom čase, o čom rozhoduje jej prevádzkovateľ. Prepravná služba sa má poskytovať na území mesta, ale aj mimo neho. Prepravná služba sa bude objednávať na mestskom úrade minimálne jeden deň vopred v pracovných dňoch v čase od 7.30 do 15.30 hod.

Návrh všeobecne záväzného nariadenia o určení týchto podmienok poskytovania prepravnej služby je zverejnená na elektronickej úradnej tabuli na tejto webovej stránke. O prijatí tohto nariadenia budú rozhodovať poslanci mestského zastupiteľstva na svojom zasadnutí 2. marca 2017. Pripomienky k návrhu nariadenia je možné poslať písomne na adresu Mestského úradu v Spišskej Belej alebo mailom na adrese: jneupauero-va@spisskabela.sk, a to v lehote do 27. februára 2017.

• Bol 24. marec roku 1939 a obyvatelia Spiša prežívali pokojné, neskoré popoludnie, keď sa nečakane od juhu priblížili ku Spišskej Novej Vsi, maďarské vojenské lietadla a začali strieľať a zhadzovať bomby. Počas útoku zomrelo trinásť ľudí, ktorých v nasledujúcich marcových dňoch pochovali. Pohrebu sa zúčastnilo niekoľko tisíc smútiacich ľudí, medzi nimi aj soedkovia bombardovania, občania Spišskej Belej. Aj keď už od tragického dňa prešlo veľa rokov, mali by sme si obeť bombardovania pripomínať a na nešťastie, ktoré obyvateľov Spiša postihlo nezabúdať.

Vladimír Pavličko

Hlasovaním za Detské ihrisko na Belianskom rybníku

Mesto Spišská Belá sa zapojilo do druhého ročníka komunitného programu s názvom Vy rozhodujete, my pomáhame, ktorý organizuje Nadácia TESCO. Spišská Belá sa v rámci programu prezentuje s vlastným projektom „Zachráňme spolu detské ihrisko na Belianskom rybníku v Spišskej Belej“. Nadácia Tesco v tomto programe rozdelí 100 000 € 77 organizáciám po celom Slovensku, aby podporila projekty,

ktoré pomáhajú miestnym komunitám. Každý zákazník, ktorý od 8. marca do 4. apríla, nakúpi v ktoromkoľvek obchode spoločnosti Tesco, dostane po zaplatení jeden hlasovací žetón. Žetón vhodí do hlasovacieho boxu určeného projektu, ktorý chce podporiť. Projekty s najväčším počtom hlasov od zákazníkov získajú v jednotlivých regiónoch podporu vo výške 1300 € na realizáciu aktivít v priebehu jari a leta 2017.

Obľúbená Valentínska kvapka krvi

Mesto Spišská Belá pravidelne organizuje v spolupráci s popradskou pobočkou Národnej transfúznej stanice bezplatné darovanie krvi pod názvom Valentínska kvapka krvi. A veľmi nás teší, že táto akcia sa v posledných ročníkoch stretáva s veľkou obľubou a návštevnosťou medzi obyvateľmi Spišskej Belej. V nedeľu 12. februára 2017, dva dni pred sviatkom sv. Valentína, sa rozhodlo 55 dobrovoľných darcov krvi prísť podporiť dobrú vec (avšak nie všetci ne-

mohli pre zdravotné prekážky darovať krv). V priestoroch mestského úradu od 9. do 13. hodiny darovalo krv aj niekoľko prvodarčov. Okrem príjemného pocitu z dobrého skutku si všetci darcovia odniesli domov malú pozornosť – nový mestský stolový kalendár na rok 2017, ako dar od primátora nášho mesta. Už teraz srdečne pozývame všetkých na Primátorskú kvapku krvi, ktorá sa bude konať 16. júna 2017. Všetkým darcom ĎAKUJEME !!!

Zasadal Regionálny ZMOS podtatranských miest a obcí

Dňa 23. februára 2017 sa na svojom pracovnom rokovaní stretli členovia Regionálneho združenia tatranských a podtatranských obcí so sídlom v Spišskej Belej. Na úvod si prítomní starostovia a primátori minútu ticha uctili pamiatku zosnulého bývalého primátora mesta Spišská Stará Ves Júliusa Lojka. Po prezentácii produktov spoločnosti Komunálna poisťovňa a.s., ktorá je hlavným partnerom ZMOS-u, nasledovali informácie z rokovania Rady ZMOS-u zo 7. a 8. 2. 2017, ktoré predniesol Štefan Bieľak, predseda tohto regionálneho združenia. Boli to najmä informácie:

- o rokovaní vedenia ZMOS-u s predsedom vlády SR (rokovanie z januára 2017)
- o pripravovanej novelizácii zákona o obecnom zriadení
- o pripravovanej novelizácii zákona o slobodnom prístupe k informáciám
- o aktuálnej situácii v oblasti regionálneho školstva – najmä o financovaní školstva a o rokovaniach s ministrom školstva
- o záveroch z rokovania

predstaviteľov ZMOS so Slovenským pozemkovým fondom

- o príprave 28. snemu ZMOS-u (máj 2017)

- o začatí čerpania fondov EÚ z programu IROP a z Programu rozvoja vidieka 2014 – 2020

- zo zasadnutia Zastupiteľstva PSK : aj modernizácia ciest PSK v okrese KK a PP, výzva na dotácie z rozpočtu PSK a pod.

- URSO – ceny energií a čo ďalej...

- vytvorenie registra partnerov verejného sektora (RPVS)

Na záver predseda regionálneho ZMOS-u pozval prítomných starostov na konferenciu ZMOS-u k rómskej problematike (problém bývania Rómov), ktoré bude 15. marca 2017 na Štrbskom plese.

Na veľtrhu cestovného ruchu aj o novej leteckej linke Krakow – Lurdy

V dňoch 26. až 29. januára 2017 navštívila Prešovský kraj a región Vysokých Tatier delegácia z francúzskeho regiónu Horné Pyreneje a zo známeho pútnického mesta Lurdy. Francúzsku delegáciu tvorili: Josette BOURDEU, primátorka mesta Lurdy, Bruno Vinuales, poslanec departamentu Horné Pyreneje a viceprimátor mesta Lurdy, Jean Michel LARROCHE, námestník riaditeľa sekcie Ekonomický rozvoj, cestovný ruch a internacionalizácia Mesta Lurdy a Bertrand BILGER, výkonný riaditeľ Medzinárodného letiska v Lurdách.

Región Horné Pyreneje je partnerským regiónom Prešovského samosprávneho kraja. Hlavným cieľom ich návštevy bolo prezentovanie nového priameho a pravidelného leteckého spojenia KRAKOW – LURDY. Najprv túto linku prezentovali

26. januára na Medzinárodnom veľtrhu cestovného ruchu ITF SLOVAKIA TOUR 2017 v Bratislave, na ktorom Prešovský samosprávny kraj počas tejto prezentácie zastupoval podpredseda Štefan Bieľak. Následne 27. januára prezentovali túto novú leteckú linku aj v Prešove.

A popri tom bol pre členov tejto delegácie pripravený zaujímavý sprievodný program : v piatok večer 27. januára sa zúčastili slávnostného otvorenia hotela Lomnica v Tatranskej Lomnici za účasti aj podpredsedu PSK a primátora Spišskej Belej Štefana Bieľaka. Ten ich na druhý deň

sprevádzal pri prehliadke Vysokých Tatier – Lomnického štítu i Štrbského Plesa, kde ich prijal a venoval sa im Michal Sýkora, starosta obce Štrba. Následne strávili príjemný večer v Belianskych Tatrách – v obci Ždiar a v Bachledovej doline.

Nové priame pravidelné letecké spojenie Krakow – Lurdy bude v prevádzke od 26. marca 2017 a lietať sa bude 2-krát týždenne – vo štvrtok a v nedeľu. Do Lúrd bude lietať 189-miestny Boeing spoločnosti Ryanair. Let bude trvať cca 2,5 hodiny. Ku každému príletu bude ihneď k dispozícii kyvadlová doprava do Lúrd, pričom od letiska do centra mesta je zhruba 10 kilometrov. A výhodou vraj majú byť aj cenovo výhodné letenky. Takže aj pre náš región sa ponúka veľmi zaujímavé dopravné spojenie, keďže do Krakova nie je až tak ďaleko.

Spomienka na oslobodenie mesta i koncentračného tábora v Osvienčime

Dňa 27. januára 2017 uplynulo 72 rokov od oslobodenia mesta Spišská Belá, ako aj ďalších okolitých miest a obcí spod nemeckej okupácie počas 2. svetovej vojny.

Pri tejto príležitosti Mesto Spišská Belá a Základná organizácia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v Spišskej Belej (ZO SZPB) zorganizovali pietnu spomienku na tieto udalosti pri pamätníku obetí druhej sv. vojny (pri soche partizána). Primátor mesta Štefan Bielek spolu s členmi uvedenej organizácie aj za účasti asi 50 žiakov z oboch základných škôl položili kyticu kvetov najprv k pamätnej tabuli na budove mestského úradu a následne aj k pamätníku obetí 2. sv. vojny – k soche Partizána – v parku pri evanjelickom kostole. Prítomným tlmočil svoje slová najprv primátor mesta, ktorý okrem iného uviedol, že „Je nevyhnutné si pri každej vhodnej príležitosti pripomínať

historické momenty druhej sv. vojny, o to viac v dnešnej dobe, kedy sa okolo nás čoraz častejšie opätovne šíria nezmyselné myšlienky podporujúce fašizmus a podobné ideológie. Toto je veľmi nebezpečné, pritom to vyzerá tak nevinne (ako tomu bolo aj pred rokom 1939). Malo by byť povinnosťou každého

raciálne uvažujúceho človeka zreteľne odmietaf šírenie týchto myšlienok a nedávať podporu hnutiam ľudí, ktorí ich v súčasnosti medzi nami šíria alebo sa na ne odvolávajú. To netreba viac komentovať, stačí si napríklad pozrieť film Schindlerov zoznam alebo navštíviť poľský Osvienčim.“ Tieto

slová doplnil jeden z členov ZO SZPB Stanislav Pavlarčík, ktorý doplnil, že „Aj niektorí obyvatelia Spišskej Belej priamo pocítili hrôzy koncentračných táborov a žiaľ, drvivá väčšina z nich sa už nevrátila“. Preto pripomínanie si výročí dôležitých momentov 2. sv. vojny aj v našom meste nemá byť len tradíciou, či nejakým symbolickým stretnutím, ako práve miestom a časom na upozornenie adresované nám všetkým, že fašizmus a jeho nové súčasné podoby treba zastaviť!

Na rovnaký dátum, 27. január pripadá aj Medzinárodný deň pamiatky obetí holokaustu. Tento deň má pripomínať utrpenie šesť miliónov židovských obetí holokaustu počas 2. svetovej vojny. Tento dátum určilo Valné zhromaždenie OSN, keďže práve 27. januára 1945 bol oslobodený aj nacistický koncentračný a vyhladzovací tábor Auschwitz-Birkenau. (Osvienčim-Brzezinka).

KOMU MÔŽETE DAROVAŤ ČASŤ ZO SVOJEJ DANE (tzv. 2 %) V NAŠOM MESTE?

Organizácie a združenia pôsobiace v Spišskej Belej:

- Mestský športový klub Slavoj Spišská Belá
- Moje mesto Spišská Belá, občianske združenie Mesta
- Spišská Belá (zamerané na sociálnu pomoc)
- DUKÁTIK, občianske združenie pri Materskej škole Spišská Belá
- Ľudová hudba Podtatranec
- Jaskyniarska skupina Spišská Belá
- Automotoklub Spišská Belá
- Mestský poľovnícky spolok POLANA Spišská Belá
- Občianske združenie pri ZUŠ Spišská Belá
- Rodičovské združenie pri ZŠ J. M. Petzvala
- Združenie rodičov ZŠ na Štefánikovej ulici
- Zlatá ryбка Spišská Belá pri Špeciálnej ZŠ Sp. Belá

Zdravotne ťažko postihnuté detičky v Spišskej Belej:

- Ondrejko a Sárka Koščákovi
- Luka Klokoč
- Sebastian Šelep
- Adamko Kačmarčík

(Viac informácií na www.spisskabela.sk v časti aktuality)

Pozývame vás do novootvorenej reštaurácie MAMAR - Restaurant&Coffee

V pracovné dni vám ponúkame denné menu od 11.00 - 14.00 h.

Po štrnastej hodine vám ponúkame 8 druhov píz až do záverečných hodín.

Naša ponuka zahŕňa objednávky menších spoločenských akcií, príjemné prostredie pre ľudí s deťmi, ale hlavne domácu atmosféru s domácou stravou.

Tešíme sa na Vás a vždy Vás radi obslúžime.

Otváracie hodiny

Pondelok - Štvrtok	11.00 - 22.00 h
Piatok	11.00 - 00.00 h
Sobota	16.00 - 00.00 h
Nedeľa	16.00 - 22.00 h

Kde nás nájdete?

www.mamar-restaurant.sk
 FB: MAMAR coffee&restaurant
 Tel. č.: 0905 259 194

1. mája 29
 Spišská Belá
 0905 259 194

Online tlmočník skvalitňuje komunikáciu medzi nepočujúcimi osobami a úradmi

Komunikácia s nepočujúcimi občanmi už viac nemusí byť náročná a komplikovaná. Na Slovensku existuje bezplatná služba Online tlmočník, ktorá pomáha nepočujúcim napríklad pri riešení náležitostí na úradoch. Služba vznikla vďaka Nadačnému fondu Telekom pri Nadácii Pontis, ktorý už 14 rokov pomá-

ha nepočujúcim skvalitňovať ich každodenný život.

Online tlmočník funguje cez Skype a na spojenie sa s reálnym tlmočníkom stačí mať počítač, tablet alebo smartfón s webkamerou (zariadenie je však potrebné doniesť so sebou, nakoľko počítače na mestskom úrade nedisponujú webka-

merami). Služba je dostupná v pondelok, stredu a piatok od 8:00 do 20:00 hod.

Používanie Online tlmočníka v praxi teda môže vyzeráť takto: Nepočujúca osoba príde na mestský úrad na konkrétne oddelenie so svojim mobilným médiom (telefón s webkamerou, PC, tablet) a via skype sa spojí s tlmočníkom,

ktorý pre tento program pracuje (odporúčame si aplikáciu vopred nainštalovať). Tlmočník bude akýmsi sprostredkovateľom komunikácie medzi úradníkom a nepočujúcou osobou.

Blížšie informácie o tom, ako používať Online tlmočníka nájdete: <http://www.onlinetlmočník.sk/>

SZLH plánuje výstavbu multifunkčných hokejových hál v slovenských mestách

Slovenský zväz ľadového hokeja plánuje výstavbu multifunkčných hokejových hál. Preto zväz oslovil slovenské mestá (s počtom viac ako 5000 obyvateľov) s ponukou na spoluprácu pri výstavbe multifunkčných športových centier pre deti a mládež, ktorých súčasťou bude aj ľadová plocha. Takouto formou sa SZLH snaží zlepšiť podmienky v mládežníckom športe, aby deti na prvom stupni základných škôl mali jednoduchší prístup k ľadu a korčuľovaniu. Ľadová plocha bude mať rozmery 40 x 20m. Podľa vyjadrenia SZLH uvedenú halu vybuduje na svoje náklady (z rôznych zdrojov) a bude prevádzkovať samotný zväz a táto hala bude majetkom zväzu. Mesto si bude musieť však mesačne objednať 60 hodín (2 hodiny denne) na verejné korčuľovanie v tejto hale za úhradu, čím mesto takto bude mesačne

prispievať na prevádzku tejto haly.

Na webovej stránke mesta Spišská Belá www.spisskabela.sk (v časti aktuality; článok má totožný názov) je uvedené samotné zdôvodnenie tohto

zámeru (čo tým SZLH sleduje) ako aj podmienky, ktorých splnenie musí zabezpečiť mesto ako partner tohto projektu.

O tejto výzve (ponuke) SZLH rokovali aj poslanci na zasadnutí mestského zastupiteľstva v

Spišskej Belej dňa 9.2.2017 a po dlhšej diskusii poslanci schválili zapojenie sa nášho mesta do tejto výzvy a odsúhlasili umiestnenie tejto hokejovej haly na Tatranskej ulici – vedľa súčasného hokejového ihriska (na mieste „sánkarského“ kopca) resp. v areáli bývalej kolkárni. Táto lokalita je blízko Základnej školy na Štefánikovej ulici, čo je jednou z podmienok zväzu. Alternatívne je možné uvažovať aj o lokalite pri novom futbalovom štadióne, vedľa plánovanej novej hokejbalovej haly. O žiadosti nášho mesta o zapojení sa do tohto projektu bude rozhodovať samotný SZLH, ktorý si vyberie mestá, kde sa takéto haly vybudujú v najbližších rokoch (v roku 2017 by ich malo byť 10). Ak by naše mesto bolo úspešné, bola by to ďalšia príležitosť pre rozvoj mládežníckeho športu a najmä hokeja nielen v našom meste, ale aj pre celú spádovú oblasť.

Prvá dáma Vysokých Tatier je späť a vo výbornej forme

Najstarší tatranský hotel so 123-ročnou históriou znovu ožil. V piatok 27. januára 2017 bol slávnostne otvorený Hotel Lomnica v Tatranskej Lomnici, aj keď svoju opätovnú prevádzku spustil už koncom minulého roka. „Prvá dáma Tatier sa vracia plná síl a novej energie, pripravená splniť aj tie najvyššie očakávania. Po viac ako 20 ročnej prestávke v novom šate, ktorý však zdáva hold tradícii rovnako ako najmodernejším trendom, sa vracia na scénu“, uviedla riaditeľka hotela Zuzana Kovalová.

Hotel Lomnica postavili v roku 1893 podľa návrhu vý-

znamného architekta Gedeona Majunkeho zo Spišskej Soboty a do prevádzky uviedli o rok neskôr. Koncom 19. storočia patrila budova medzi najväčšie hrazdené stavby Rakúsko-Uhorska. „Dnes je vzhľad hotela fúziou toho najlepšieho z minulosti aj súčasnosti,“ uviedla riaditeľka hotela.

Hotel Lomnica má ambíciu vrátiť do priestorov ducha dávno zabudnutej romantiky. Zároveň však chce do tatranskej Lomnice priniesť čerstvý závan kultúry a spoločenského života. „Vianočné trhy, koncerty, výstavy v našej hotelovej galérii by sa mohli

stať súčasťou kultúrneho života regiónu a my dúfame, že prinesú radosť nielen našim hosťom, ale aj domácim a stanú sa autentickými akciami s lokálnym čarom“, konštatovala riaditeľka hotela.

Hotel Lomnica bol od nepamäti centrom kultúrneho života. Jeho unikátnosť preto aj dnes podčiarkujú nielen originály cca 400 obrazov v jeho priestoroch, ale aj vlastná galéria, ktorej súčasťou sú aj zaujímavé obrazy Ladislava Mednayszkeho. Vstup do galérie je bezplatný a je k dispozícii aj pre neubytovaných hostí. Podľa slov zástupcu investora

„Toto nie je hotel, to je galéria, v ktorej sa dá prenocovať“.

Príbeh hotela pokračuje ..... a vedeli ste, že napr. tvár fasády novej, modernej prístavby hotela pripomína štylizované tatranské štíty a popraskané kamene, v ktorých sa objavujú kmene stromov?

Investori tohto úspešného projektu však už pripravujú ďalší projekt v oblasti cestovného ruchu. V katastri mesta Spišská Belá pripravujú výstavbu agroturistiky a agrofarmy pod názvom „Zemiansky dvor Šarpanec“. Veríme, že jeho realizácia bude rovnako úspešná ako v prípade Hotela Lomnica.

Vybrali sme sa po stopách našich predkov

Počas poslednej soboty sa vo Faceclube konala Sedliacka Veselica. Povinný dresscode bol kroj alebo časť z neho. Je to neuveriteľné, ale väčšine z účastníkov sa podarilo naozaj túto podmienku splniť. Pre mnohých to bol veľký zážitok, ktorý nám pripomenul naše kultúrne korene a to, že kroje z nášho kraja sú naozaj tie najkrajšie. O zábavu sa postaral DJ a ľudová ka-

pela Frankovčan. Na Veselici bola aj bohatá tombola, skvelá večera a úžasní ľudia, ktorí sa bavili až do skorého rána. Za organizáciu ďakujeme, okrem dobrovoľníkov Faceclubu, aj všetkým sponzorom, ktorí nás podporili, či už vo forme tomboly, alebo finančnou pomocou. Za vynikajúcu večeru a ústretový prístup ďakujeme reštaurácii Belanská Vináreň. Tento projekt

podporila Nadácia pre deti Slovenska z fondu Hodina deťom. Sami účastníci zhodnotili, ako sa na veselici cítili:

„Veselica bola super. Bolo úžasné, že sme mohli takýto projekt mať, v rámci neho realizovať veselicu a zažiť pravú sedliacku zábavu v krojoch.“ Ad'ka

„Famózne bolo. Zábava bola úžasná, páčilo sa mi to, že sme tam boli všetci takí slobodní, že sme sa

nehanbili a užívali sme si to naplno. Trochu som sa aj prejedol.“

Dominik

„Bola to veľmi dobrá zábava. Som rada, že to bolo folklórne, zistila som, že neviem tancovať na moderné pesničky, ale len na ľudovky.“ Miška

„Hmm.. tak sedliacka veselica bola pre mňa úžasná a strašne dobre som sa na nej bavil.“ Alex

O rok sa vidíme opäť, ktovie v akom štýle. **Faceclub**

ZUŠ nadviazala na tradíciu belianskych „Hauskonzertov“

Dňa 29. januára, v zimné nedeľné popoludnie sa pod záštitou Základnej umeleckej školy uskutočnil v poradí už druhý Hauskonzert. Tento nezvyčajný formát koncertného stretnutia, nadväzuje na niekdajšiu tradíciu podomáckeho muzicírovania v meštianskych rodinách nášho mesta. Obnovená tradícia týchto stretnutí pokračovala v spomínané nedeľné popoludnie už druhým koncertom, ktorý tento raz prichýlili „domáci páni“ u seba doma na Farskom úrade evanjelickej a. v. cirkvi. Koncert otvorila a plnú sálu modlitebne privítala domáca pani, zborová farárka Eva Germanová. Jedinečnosť formátu tohto typu koncertného podujatia ponúka takmer nekonečnú dramaturgickú variabilitu. Kým minulý rok, na prvom hauskonzerte

ZUŠ-ka stavila na program zostavený z interpretov malých komorných zoskupení, ktorých členovia sú zároveň aj príbuznými, program druhého Hauskonzertu mal tiež svoje špecifiká. Dramaturgiu pripravil a koncertom slovom sprevádzal p. uč. Michal Paľko. Publiku priblížil významné hudobné pamiatky Spiša, ktorých výber najmä protestantskej hudobnej tradície upravil pre tento koncert a zahrál spolu s kolegami (Slávkou Kniesznerovou, Annamáriou Paľko, Zuzanou Pavličkovou a Dominikom Václavom). Poslucháči mali možnosť v troch rozsiahlejších hudobných setoch (suitách) počuť výber skladieb z Levočského Pestrého zborníka z druhej polovice 17. storočia ale i diela Samuela Marckfeldnera, významného spišského kantora

prelomu 17. a 18. storočia. Na záver zaznel v regionálnej premiére Vivaldiho koncert F Dur – Búrka mora, z kolekcie talianskych skladieb objavených v archíve niekdajšieho „uhorského Oxfordu“ – v piaristickom lýceu v Podolínci. Komorné vstupy hudobných spišských pamiatok boli vystriedané piatimi výstupmi žiakov ZUŠ (Šimona Suchého, Michala Štupáka, Bronislavy Gurkovej, Patrika Patakyho a Bibiany Mackovej), ktorí publiku priblížili pre porovnanie hudby domáceho teritória skladby svetovej literatúry obdobia renesancie a baroka. Poslucháči mali možnosť porovnať diela levočských autorov s J. P. Rameauom, či spišského protestantského kantora Marckfeldnera s lipským kantorom J.S. Bachom.

Hudobné dedičstvo Spiša je mimoriadne bohaté o čom svedčí fakt, že vybrať na koncert to najesenciálnejšie bol mimoriadny problém. Oblasť Spišskej Belej, Kežmarku, Lubice či Starej Lubovne predstavujú v slovenskom hudobnom dedičstve absolútny unikát a v európskom meradle zastáva Spiš významné miesto. Ostáva nám veriť, že plná sála modlitebne v spomínané nedeľné popoludnie sa zúčastnila akejsi prvej edície odkryvania týchto významných regionálnych pamiatok (Hudba Spiša I.) a že ešte v priebehu tohto roka sa podarí širšiemu publiku priblížiť skladby súvisiace napríklad s rodinou Petzvalovcov, ale i s Jozefom Maximiliánom a tak osláviť jeho 210. výročie narodenia (Hudba Spiša II.).

Odmyslime si ploty

Už po siedmykrát dostanú v Kaštieli Strážky priestor dokumentárne filmy domácej a zahraničnej produkcie. Vysunutú pracovisko Slovenskej národnej galérie v spolupráci s organizáciou Človek v ohrození pozýva žiakov základných škôl, študentov stredných škôl a širokú verejnosť na Ozveny festivalu Jeden svet.

V renesančnom kaštieli je marec od roku 2009 vyhradený na premietanie dokumentárnych filmov, ktoré poukazujú na aktuálne spoločenské problémy. Spôsobom, ktorý je často odlišný ako ten, ktorý nám predostierajú médiá. „Naše mestá sú čoraz plnšie áut, vyhadzujeme bezmála polovicu potravín a pritom každý deviaty človek zaspáva hladný, holdujeme

móde, ktorá prispieva k devastácii planéty,“ povedala riaditeľka Bratislavského festivalu Nora Beňáková. Hlavným mottom 17. ročníka festivalu JEDEN SVET je myšlienka Odmyslime si ploty. Čoraz častejšie staviame ploty a múry medzi krajinami aj ľuďmi a odkrývame pritom to najhoršie v nás. Na nefungujúci sociálny systém v Ukrajine v plnej nahote poukazuje film Skoro svätý, krátky dokument Farida zasa zobrazuje dôsledky nórskej azylovej politiky a jej vplyv na tých najmenších – deti. Film Švédka teória lásky približuje prelomový politický program Rodina budúcnosti, ktorého dôsledkom je to, že ľudia často žijú sami a umierajú, bez toho, aby niekomu chýbali. Krátky dokument Nie som z cukru, hovorí

ústami školáčky Michelle, ktorú deti v škole šikanujú kvôli jej postave. V rôznych tematických sekciách sa nájdú filmy vážne aj nevážne, no vždy také, ktoré stoja za pozretie.

Pre priaznivcov kina a dokumentárnych filmov sú vyhradené dva piatky, 3. a 10. marca, počas ktorých sú pripravené zahraničné filmy s českým dabingom alebo titulkami. Večerné kino pre verejnosť sa začína o 18. hodine, naplánované sú aj debaty s hosťami, ktorí obohatia večer svojimi skúsenosťami a názormi. „Prvý večer 3. marca, bude viesť diskusiu na tému pomoci chudobným a vojnou skúšaným ľuďmi, zborová farárka Eva Germanová a sociológ Lubomír German.“ povedala lektorka z kaštiela Katka Hri-

ňáková. Dokumentárne filmy ponúkajú témy, ktoré sú zaujímavé aj pre mladších. Do kaštiela môžu prísť žiaci základných škôl a študenti stredných škôl v termíne od 13. do 31. marca 2017. „Hovoriť o problémoch, ktoré sú v poslednej dobe čoraz viac naliehavšie je občas príliš zložitá. Ľudia sa zvyčajne tvária ľahostajne, alebo nemajú čas sa nimi zaoberať. Počas festivalu sa spája príjemné s poučným.“ povedala lektorka Jarka Grigľáková. Vďaka digitálnej kultúre majú v kaštieli Strážky záujemcovia možnosť nahliadnuť na rôzne spoločenské problémy a v neposlednom rade si aj dopriať relax.

Príďte aj Vy a spolu si odmyslime ploty!

Denisa Jurišicová

Mladí speváci ukázali svoj talent a lásku k tradíciám

Aj tento rok sa v Spišskej Belej konala detská spevácka súťaž Miss Bábika, ktorá má v našom meste niekoľkoročnú tradíciu. Súťaž v sebe nesie krásne poslanstvo, ktorým je udržiavanie folklóru a ľudových tradícií nášho regiónu a rozvíjanie lásky k nemu u našich najmladších. V neposlednom rade dáva žiakom možnosť prezentovať svoj talent aj verejne. Dopoludnia, 23. februára, sa v mestskej kinosále stretlo 22 dievčat a 3 chlapci, ktorí zahodili svoju trému a predviedli nám čarovné vystúpenia, z ktorých sálala radosť zo spevu. O pekné spestrenie súťaže sa postarali aj účinkujúci, ktorí vystupovali v tradičných slovenských ľudových krojoch. Pozornosť upútal najmä chlapčenský kroj z Lendaku, o ktorom nám účinkujúci prezradil, že ho šil vlastnoručne jeho pradedo. Do vystúpení sa zapájali aj niektorí pedagógovia, ktorí sprevádzali svojich žiakov

hudobným nástrojom.

Súťažilo sa v troch kategóriách: deti z najstaršieho oddelenia MŠ, žiaci 1. ročníka ZŠ a žiaci 2. ročníka ZŠ. Do súťaže sa zapojili základné školy a materské školy zo Spišskej Belej, Krížovej Vsi, Toporca a Lendaku.

Porota v zložení Mgr. Zuzana Pavličková, Mgr. Klára Petijová a Mgr. Janka Šavelová sa na záver súťaže zhodla, že vybrať víhercu bolo nesmierne ťažké, pretože všetci účinkujúci spievali nádherné. Napokon rozhodla porota nasledovne:

Prvá kategória

1. miesto: Eliška Malinová (MŠ Spišská Belá)

2. miesto: Sofia Chovaňáková (MŠ Krížová Ves)

3. miesto: Anna Majerčáková (MŠ Lendak)

Druhá kategória

1. miesto: Eva Ferenčáková (ZŠ J. M. Petzvala Spišská Belá)

2. miesto: Tatiana Gancarčí-

ková (ZŠ M. R. Štefánika Spišská Belá)

3. miesto: Klaudia Galliková (ZŠ Lendak)

Tretia kategória

1. miesto: Natália Strakuľová (ZŠ Toporec)

2. miesto: Nela Ferenčková (ZŠ J. M. Petzvala Spišská Belá)

3. miesto: Rebeka Šolcová (ZŠ M. R. Štefánika Spišská Belá)

Malí speváci, ktorí sa v súťaži

umiestnili, si prevzali diplom a vecné ceny. Ani ostatní však domov neodišli naprázdno a odniesli si diplom za účasť a sladkú odmenu. Výhercom blahoželáme a zároveň všetkým účinkujúcim ďakujeme za účasť. Veríme, že budete v rozvíjaní svojho speváckeho talentu pokračovať a budete v sebe aj naďalej pestovať lásku s slovenským tradíciám.

Spoločenská kronika

V JANUÁRI 2017

• **narodili sa:** Matúš Gabčo, Artur Hotáry, Gregor Hotáry, Melánia Horváthová.

• **navždy nás opustili:** Jozef Nebus vo veku 64 rokov, Bernadeta Štefaniaková vo veku 55 rokov.

• **životného jubilea sa dožili:** Alžbeta Friedová – 94 rokov, Mária Plavcová – 92 rokov, Anna Gnidová – 80 rokov, Viktor Sviechovič – 80 rokov, Oľga Fireková – 75 rokov, Mária Trembová – 75 rokov, Milan Gabriš – 70 rokov, Marianna Hangurbadžová – 70 rokov, Ondrej Harabin – 70 rokov, Mariana Pješčáková – 70 rokov, Ján Vaverčák – 70 rokov.

Výrobky ľudového rezbára zo Sp. Belej dnes zdobia celý svet

Ľudové rezbárstvo – jeho krása spočíva v tom, že jeho výsledkom sú produkty, ktoré tvoria spravidla ľudia bez odborného vzdelania v tejto oblasti. Ľudový rezbár takto nie je ovplyvnený konkrétnymi štýlmi, či inými autormi a práve preto majú jeho výrobky lesk jedinečnosti a unikátnosti. Jedným z takýchto ľudových rezbárov je aj František Grich zo Spišskej Belej, vyučený kuchár, ktorý sa svojho pôvodného remesla vzdal a vymenil takto kuchársku varechu za rezbárske dláto.

„Vo Vysokých Tatrách sme mali s manželkou stánok s občerstvením. Raz okolo nás prechádzala skupinka malých detí, ktoré si pískali na drevených píšťalkách. Pozrel som sa na manželku a povedal jej, že aj ja by som takého píšťalky mohol vyrábať a potom by sme ich predávali. Manželka sa mňa neveriacky pozrela a odvetila, že neverí, že by som to dokázal. To ma samozrejme naštartovalo a rozhodol som sa jej dokázať, že takéto píšťalky urobiť viem. Urobil som jednu, druhú a už to išlo...“ spomína si na tieto začiatky pán Grich s úsmevom. Netrvalo dlho a zo spontánnej

myšlienky vytvoril píšťalku sa stala nová etapa života rodiny Grichovej. Po spoločnej diskusii sa rozhodli, že sa začnú obaja naplno venovať ľudovému rezbárstvu a vzdali sa pôvodných povolání. Manželia František a Marta Grichovi takto už 17 rokov bok po boku pracujú v malom rodinnom rezbárstve, ktorého výrobky poznajú v Japonsku, Anglicku, Kanade, či USA.

Fujaru od p. Gricha vlastní aj slovenský prezident

„Boli sme na synovej stužkovej v Žiline a tam som sa stretol s profesorom Gáborom, ktorý vyrábala fujary. Slovo dalo slovo a po rozhovore s ním som sa rozhodol, že skúsím vyrobiť aj fujaru. A opäť to bolo rovnaké ako pri píšťalkách, urobil som jednu, druhú, tretiu, jednu lepšiu, druhu horšiu a začalo ma to baviť natoľko, že ich vyrábam dodnes,“ rozpráva o svojej láske k rezbárstvu p. Grich. A neostalo len pri výrobe fujár. P. Gricha uchvátil tento nástroj natoľko, že sa na ňom rozhodol naučiť hrať. Takto ho jeho kroky a húževnatosť zaviedli až do Budapešti, kde pred veľkým publikom

odohral svoj fujarový koncert v Slovenskom inštitúte, začo zožal veľký aplauz. Chýr o kvalitných fujarách od p. Gricha sa rozniesol natoľko, že je dodnes po nich veľký dopyt a jeden takýto originál belianskej fujary vlastní aj prezident Slovenskej republiky Andrej Kiska.

Vyrába len to, čo sa páči ľuďom

„Viete, ja nie som vyučený rezbár, ja som typický ľudový rezbár, pretože som to nikdy neštudoval. Ľudia sa ma často pýtajú „Ako sa to robí?“ a ja im len odvetím „Ja ti nepoviem ako sa to robí, ja ti poviem ako to robím ja“. Všetko som sa musel pracne naučiť sám ale moja práca má baviť natoľko, že sa rezbárstvu chcem venovať aspoň do mojej stovky,“ teší sa zo svojej práce p. Grich.

Jeho výrobky majú vskutku široký záber. Vyrába všetko možné od hudobných nástrojov, cez rôzne reliéfy prírody, náboženské motívy, až po menšie dekoratívne výrobky. Jeho výrobky však majú jedno spoločné a to je fakt, že vyrába len to, čo sa páči ľuďom. Vždy si vypočuje ich predstavu o

konkrétnom výrobku a potom sa pustí do práce. Okrem produktu samotného, kladie p. Grich dôraz aj na kvalitu dreva, ktoré si vyberá veľmi dôkladne: „Môžu mi doniesť aj sto kusov bazy a ja si z toho nevyberiem nič.“ Aj preto si chodí vyberať drevo sám, aby si ho poriadne obzrel. Jednoducho – kvalitný materiál je základom poctivého výrobku. Svoje vlastné výrobky prezentuje na rôznych ľudových festivaloch na Slovensku, kde môžete stánok našich manželov zo Spišskej Belej nájsť, aj p. Marta Grichová. V jej ponuke sa nachádzajú obrazy, kde zo šišíek vytvára rôzne motívy. Okrem toho vypomáha svojmu manželovi aj pri sprievodných prácach ako lakovanie výrobkov a pod.

Spoločne takto uchovávajú manželka Grichová veľký kus našej slovenskej ľudovej tradície a zároveň dôstojne reprezentujú dobré meno Spišskej Belej aj za hranicami Slovenska. Ak vás práca Františka Gricha a jeho manželky Marty zaujala, ich ponuku výrobkov nájdete na internetovej stránke www.krasnadrevo.eu, kde ich môžete zároveň aj kontaktovať.

Belianski poľovníci majú nového predsedu

V nedeľu 19. februára 2017 sa uskutočnila výročná členská schôdza Mestského poľovníckeho spolku POLANA Spišská Belá. Predmetom rokovania schôdzy bolo zhodnotenie činnosti spolku za rok 2016. Poľovníci zhodnotili výsledky poľovníckej sezóny z pohľadu starostlivosti o zver vrátane starostlivosti o poľovnícke zariadenia a bilancovali aj svoje úlohy. Zhodnotili aj svoju spoločensko-kultúrnu činnosť a samotné finančné hospodárenie spolku. Práve primátor mesta Štefan Bielač počas tejto schôdzy vyzdvihol prínos belianskych poľovníkov pri starostlivosti o majetok mesta (mestské lesy a okolité

pasienky tvoriace ich poľovný revír), ako aj ich účasť na Dňoch mesta, či organizovaní Svätohubertskej slávnosti. Predmetom tejto členskej schôdzy bola aj voľba nových orgánov spolku z dôvodu uplynutia funkčného obdobia súčasného vedenia. Členovia spolku rozhodli, že doterajšieho predsedu spolku Ludovíta Ofčáka strieda v tejto funkcii Ing. Peter Firek. Nové zloženie má aj výbor MPS Polana. Vedenie mesta vyjadruje poďakovanie doterajšiemu predsedovi a vedeniu spolku za ich 4-ročné pôsobenie a novému predsedovi a výboru želá veľa úspechov pri naplňaní činnosti spolku.

Ďakujeme všetkým, ktorí sa rozhodli pomôcť

Začiatkom roka 2017 spustilo Mesto Spišská Belá akciu zameranú na pomoc obyvateľom nášho mesta, ktorí sa nachádzajú v nepriaznivej sociálnej situácii. Pod názvom Beľan Beľanovi s podtitulom Spišská Belá pomáha svojim sa spustil nový druh celoročnej pomoci, v rámci ktorej sa môžu do projektu zapojiť všetci obyvatelia Spišskej Belej.

Týmto vyslovujeme obrovské ĎAKUJEM všetkým, ktorí nezištne poskytli v akejkoľvek forme dar a tým pomohli „svojím“ – možno to bol práve váš sused, o ktorom ste nevedeli, že sa nachádza v ťažkej životnej situácii, možno to bol človek,

ktorého dennodenne stretávate na ulici a možno to bolo malé dieťa, ktoré za vzniknutú situáciu v rodine nemôže... aj týmto ľuďom ste pomohli a stále pomáhate. V priebehu mesiaca sme takto vedeli umiestniť do takýchto rodín oblečenie či nábytok a aj vďaka vám sme vyčarovali mnoho úsmevov na tvárach tých, ktorí až tak často dôvod na úsmev nemajú.

Ak by ste stále radi aj vy pomohli, obráťte sa prosím na Ing. Annu Mlakovú z oddelenia sociálnych vecí (t. č.: 052/468 05 18, č. dverí 1) alebo na PhDr. Alexandru Olekšákovú (t. č.: 052/468 05 17, č. dverí 11). Viac info aj na www.spišskabela.sk.

70 rokov JAVORINY v Spišskej Belej

Dňa 24. 2. 2017 sa uskutočnila slávnostná členská schôdza výrobného družstva JAVORINA Spišská Belá. Dôvodom jej konania bol dátum 2. 2. 2017, kedy uplynulo 70 rokov od založenia tohto družstva. Tejto schôdzy sa zúčastnili okrem vedenia družstva, aj bývalí a súčasní zamestnanci družstva a tiež pozvaní hostia, medzi ktorými nechýbal primátor Spišskej Belej Štefan Bielač a jeho zástupca Jozef Kuna.

Počiatky Javoriny spadajú do dnešného Poľska do roku 1942, kedy v Jurgove vznikla rezbárska dielňa v rámci Spolku pre zveľaďovanie domácej výroby na Slovensku (Jurgov v tom čase bol súčasťou Slovenska). Po pričlenení Jurgova k Poľsku v roku 1945 zakladateľ a správca dielne Michal Griger presťahoval dielňu do Spišskej Belej. Prvá prevádzka Javoriny vznikla v opustenej rezbárskej dielni na Moskovskej ulici č. 8, ktorá bola skonfiškovaná Adalbertovi Teltschovi. ONV v Kežmarku dňa 29. 5.

1946 zaregistroval túto rezbársku dielňu v Spišskej Belej a koncom tohto roka priviezli do tejto dielne ďalšie stroje z ČR (z Harachova). A práve 2. 2. 1947 bolo zvolané zakladajúce valné zhromaždenie výrobného družstva Javoria. Jeho prvým predsedom sa stal Michal Griger. V roku 1951 sa družstvo premenovalo na JAVORINA, rezbárske družstvo s ručením obmedzeným a od roku 1961 JAVORINA, družstvo umeleckej výroby, Spišská Belá. Začiatkom roka 1972 sa presť-

hovala prevádzka do nových a zároveň súčasných priestorov na Továrenskej ulici v Spišskej Belej. Po roku 1989 družstvo prežilo turbulentné privatizačné obdobie a v roku 1998 prijalo za svojho člena holandskú spoločnosť Naarden Traco, s.r.o., čo umožnilo družstvu preraziť a uchytiť sa na zahraničných trhoch. V roku 1999 predsedu družstva Pavla Sabola nahradil Leo Čellár, ktorý je predsedom až do súčasnosti.

Dnešné výrobné družstvo JAVORINA patrí k najvýznam-

nejším výrobcami masívneho nábytku v strednej Európe. Dubové drevo zo slovenských lesov a americký orech pretvárajú klasickými stolárskymi postupmi na kvalitný moderný nábytok vyvážený do mnohých krajín ako Holandsko, Belgicko, Veľká Británia, Nemecko, Dánsko, Švédsko, Taliansko, Austrália, Island, ...

Moderný design, overená konštrukcia a prírodný spôsob povrchovej úpravy masívneho dreva olejovaním a voskovaním predurčujú ich výrobky do pozornosti moderným zákazníkom, ktorí si majú v úmysle kúpiť nábytok s vysokou úžitkovou hodnotou a dlhou dobou užívania.

Okrem sériovo vyrábaných výrobkov ponúkajú možnosť komplexných interiérových riešení či už rezidenčných alebo spoločenských priestorov a výrobu nábytku na mieru. Ďalšie informácie nájdete na <http://www.javorina.sk/>. Javorina, všetko najlepšie k 70-tke a za všetkých Beľanov ĎAKUJEME a želáme ďalšie úspešné roky pôsobenia v Spišskej Belej!

Sergej Sukasjan a hrob neznámeho vojaka Červenej armády

Pri príležitosti 72. výročia oslobodenia Spišskej Belej (27. 1. 1945) Červenou armádou sa v Podtatranských novinách č. 4/2017 uviedlo, že pri oslobodzovaní mesta padol neznámy vojak ČA, ktorý je pochovaný na belianskom cintoríne.

Keďže sú rôzne verzie v súvislosti s týmto hrobom neznámeho vojaka, je potrebné uviesť pravdivé údaje. Najčastejšie sa uvádza, že pôvodne bol hrob označený menom sovietskeho vojaka Sergeja Sukasjana, a keď mesto hľadalo príbuzných, tak sa ozval a prišiel do Spišskej Belej sám domnelý mŕtvy Sukasjan. Nie je to však pravda. O osude čestného občana Spišskej Belej Sergeja Sukasjana, ktorý od roku 1970 niekoľkokrát navštívil Spišskú Belú, vieme z jeho publikovaných spomienok, uverejnených majorom Leonidom Piterskim v časopise Československý vojak (1986). Čiastočne z iného zdroja ich uviedol aj Marcel Maniak v publikácii Oslobodenie (2015). Oslobodzovania Spišskej Belej, ktoré sa uskutočnilo 27.1.1945, bez ozbrojeného stretu s ustupujúcou nemeckou armádou, sa zúčastnil 320. gardový strelecký pluk (veliteľ A. P. Fokin) zo 129. gardovej streleckej divízie „Žitomírska“. Na Slovensku sa zúčastnila bojov v priestore Stakčína, Prešova, Sabinova, Starej Lubovne, Podolínca. Po oslobodení Spišskej Belej divízia prešla cez Spišskú Starú Ves do Poľska.

Rozviedčikom 320. gardového streleckého pluku bol aj mladý vojak Sergej Jegizarovič Sukasjan (22. 12. 1923), ktorý pochádzal zo severného Kaukazu z mesta Ordžonikidze – dnes Vladikavkaz, Severná Osetská republika – Alánsko v Ruskej federácii. Niekoľko dní pred oslobodením Spišskej Belej, brodiac sa snehovými závejmi cez lesy Levočských vrchov, dorazil výzvedný oddiel ČA pod velením rotného kapitána Litvinova až k pravému brehu Popradu, kde zastal neskoro večer niekoľko sto metrov pred Spišskou Belou. K prieskumu mesta bol vyslaný Sukasjan, toho však čoskoro zaregistrovalo nemecké prieskumné lietadlo a po bombardovaní okolia bol

zasiahnutý dávkou z leteckého guľometu. Ťažko ranený sa odplazil do hlbokého snehu a v mrazivej mesačnej noci hľadel na panorámu Vysokých Tatier, ktoré mu pripomínali rodný Kaukaz, no v duchu sa už lúčil so životom a pomaly strácal vedomie. V tom čase v Spišskej Belej čakali súrodenci Karel a Anna Jiráskovci na svojho staršieho brata Jozefa, partizána. Keď počuli strelbu vydali sa hľadať brata, našli však v záveji stenajúceho vojaka ČA. S veľkou námahou dovliekli Sukasjana domov, kde ho ukrývali a zabezpečili lekárske ošetrenie, čím mu vlastne zachránili život. Pri prechode frontu cez Spišskú Belú preniesli ťažko zraneného Sukasjana do vojenského zdravotníckeho auta, stihli mu ešte vložiť do vrecka vojenskej blúzy lístok „Karel a Anna Jiráskovci, Zimná ulica 147, Spišská Belá“. Vojak Sukasjan potom mesiac

poležal v nemocnici a vrátil sa k bojovej jednotke v zostave 45. automobilového pluku 18. gardového streleckého zboru a zúčastnil sa oslobodzovania Ostravy, Olomouca, Hradca Králové, Pardubic. Po vojne chcel navštíviť svojich záchrancov, pamätal si len meno Karel a Anna, po 17 rokoch náhodne našiel útržok papiera s adresou Jiráskovcov, ihneď sa s nimi písomne skontaktoval a zišli sa spolu v Prahe. Pri následnej návšteve Spišskej Belej (asi v roku 1970) bol Sergej Sukasjan poctený čestným občianstvom mesta, ktoré potom opakovane navštevoval a osobne sa priatelil s vtedajším predsedom MsNV Emilom Majerčákom. Pri tretej návšteve Spišskej Belej ho E. Majerčák požiadal o pomoc pri zistení totožnosti a rodiny neznámeho vojaka ČA pochovaného na belianskom cintoríne. Na pomníku mal uvedené priezvisko „Miško“ a miesto narodenia mal uvedené Zakarpatská oblasť (do roku 1938 súčasť ČSR – Podkarpatská Rus). Sergej Sukasjan sa po skončení vojny stal uznávaným fotoreportérom, preto sa osobne ponúkol vyhľadať rodinu vojaka „Miška“. Do miest a dedín Zakarpatska rozposlal dotazníky, oslovil noviny, rozhlas, ale neúspešne. Už keď chcel rezignovať, tak v meste Svaljava neďaleko Mukačeva

v dome ďalších Miškovcov sa mu predstavil Ivan Vasiljevič Miško, teda mŕtvy z cintorína v Spišskej Belej. Ako sa to mohlo stať? Po prechode frontu prišlo do Spišskej Belej zdravotnícke auto s ťažko raneným vojacom ČA Miškom. Pri ošetrovaní mu zvliekli kabát, ktorý položili vedľa iného, už mŕtveho vojaka ČA. Tento bol neskôr pochovaný v Spišskej Belej. V kabáte vedľa mŕtveho, ktorý považovali za jeho, našli medailón s vyrytým priezviskom „Miško“, preto bolo toto meno vytesané do náhrobku. Takmer po 30-tich rokoch navštívil Ivan Vasiljevič Miško so ženou a dvoma dcérami „svoj hrob“ v Spišskej Belej. Odvtedy je na obnovenom pamätníku už iný nápis - „Česť pamiatke neznámeho sovietskeho vojaka 1945“.

Aké však boli okolnosti úmrtia neznámeho vojaka ČA v Spišskej Belej, na to si spomína dnes 85-ročný František Pavličko, vtedy ako 14-ročný očitý svedok. Tesne po prechode frontu boli na križovatke ciest pri vtedajšej tabakovej továrni sovietski regulovčiaci. Ubytovanie boli v opustenej budove pri križovatke – terajšej budove Geomery. Jeden z vojakov pri čistení svojho samopalu s bubnovým zásobníkom (PPŠ-41, špagin) zabudol náboj v hlavni, pričom pri manipulácii so zbraňou došlo k výstrelu a usmrteniu vojaka. Toho ešte videl p. Pavličko vyzutého a ležiaceho na vojenskej celte, na hrudi mal nejaké „bumašky“ (asi papierové peniaze, ako pohrebný zvyk). Keďže bolo ešte veľa snehu, tak vojaka pochovali do provízorneho hrobu v záhrade tejto budovy. Na jar bol pochovaný na belianskom cintoríne. Išlo teda o úmrtie vojaka ČA nešťastnou náhodou, jeho totožnosť doteraz nie je známa. Máme však prisľub vojenského historika Marcela Maniaka, že sa to pokúsi zistiť vo vojenských archívoch.

Dr. Andrej Novák

Literatúra:

- Maniak, Marcel: *Oslobodenie. Jadro 2015*, s. 15, 81.
- Piterskij, Leonid: *Osudy průzkumníka. Československý voják*, č. 18, 1986, s. 8 - 9.
- Informátor: František Pavličko (1931), *Spišská Belá*.

**JEDEN
SVET**

NADÁCIA
Slovenskej spoločnosti

Kaštieľ Strážky

ODMYSLÍME
SI PLOTY

3. marec / piatok

18.00 Skoro svätý / USA, Ukrajina/ 2015/ 96 min./ CZ titulky

20.00 Farida / Nórsko/ 2015/ 16 min./ SK dabing

10. marec / piatok

18.00 Švédka teória lásky /Švédsko/ 2015/ 76 min./ CZ titulky

19.30 Nie som z cukru /Holandsko/ 2015/ 20 min./ CZ dabing

vstup 1 euro/ večer

052/245 40 00

www.sng.sk

fb sngstrazky

Fašiangové posedenie dôchodcov

26. februára 2017 sa konalo v Kaštieli Strážky už dvanásť fašiangové posedenie pre dôchodcov. Tak ako aj po iné roky, aj tento rok sa toto posedenie konalo pod záštitou primátora Spišskej Belej Štefana Bielaka, ktorý všetkých hostí privítal svojim príhovorom a následne odovzdal slovo Renáte Charitunovej, vedúcej Zariadenia opatrovateľskej služby v Strážkach. Medzi pozvanými hosťami bola aj farárka evanjelického cirkevného zboru a.v. Eva Germanová, správca rímsko-katolíckej farnosti Peter Petrek a Marek Suchanovský, kaplán rímsko-katolíckej farnosti. Samozrejme nechýbali ani hlavní hostia fašiangovej oslavy – klienti ZOS Strážky, seniory z Denného centra (Klubu dôchodcov) v Spišskej

Belej i seniory zo Strážok, Spišskej Belej a z okolia.

V bohatom programe, ktorým prítomných hostí slovom sprevádzala Alena Konkolová, zamestnankyňa ZOS, sa predstavila ľudová hudba Zamiškovci, ľudový rozprávač Jožko Bryndza a deti z detského folklórneho súboru Dukátik pod vedením Márie Čížikovej aj s ľudovým doprovodom. Fašiangové popoludnie vyčarovalo prostredníctvom tanca a spevu na tvárach hostí mnoho úsmevov, ktoré pretrvávali až do neskorých večerných hodín

Poďakovanie patrí týmto sponzorom: Marko Tatry s.r.o. Spišská Belá, Jozef Kušmirek Spišská Belá, Proflexicom, s.r.o. Huncovce, Cukráreň Mária Spišská Belá – Strážky, Jozef Iščoty Ovomix Spišská Belá.

Podme si čítať

Jedna ľudová múdrosť vraví: „Človek je krásny nielen vtedy, keď má pružný krok. Človek je krásny podľa múdrosti, čo zrači sa mu v oku, podľa vrások a bielych vlasov, podľa slov, keď ponára sa v hovore s deťmi do rokov, keď aj on bol mladý. Človek je krásny vtedy, keď ho ľudia majú radi.“

Koncom januára zavítali do našej školskej knižnice starí rodičia našich žiakov. Pozvali si ich druháci z 2. A triedy na netradičnú hodinu čítania. Prišli a doniesli so sebou knihy zo svojho detstva.

Aktivita začala vrelým a srdečným privítaním. Po ňom nasledovalo predstavovanie – malí druháci predstavili spolužiakom

svoju návštevu – babku, dedka. V rozhovore s nimi sa deti dozvedeli, čo radi robili a aké knihy čítali oni v časoch svojho detstva. Rozhovor to bol milý, reakcie detí bezprostredné. Potom sa už tíško usadili na svoje miesta a započúvali sa do starých rozprávok. To, že ich rozprávky zaujali a že sa im páčili, bolo zrejme z výrazov ich tváričiek. Na porovnanie deti prečítali starým rodičom úryvky z kníh súčasnej spisovateľky pre deti – Gabriely Futovej.

V závere aktivity sme pomocou prezentácie hľadali rozdielne a spoločné znaky literatúry pre deti v minulosti a v súčasnosti. Aktivita bola veľmi pekná a prítomným starým rodičom srdečne ďakujeme. **Soňa Fodorová**

Dvere školy boli v piatok 10. februára otvorené dokorán, aby...

sme spoznali kultúry (ne)poznane. Žiaci a učitelia Gymnázia P. O. Hviezdoslava v Kežmarku, všetci hostia, ktorí prijali pozvanie, návštevníci, absolventi, rodinní príslušníci, priatelia, známi, ktorí vstúpili otvorenými bránami školy, mohli na vlastnej „koži“ pocítiť cudzokrajné vône, chute, zvuky ... dozvedieť sa to, čo doposiaľ nevedeli, vidieť to, čo zatiaľ nevideli. V priestoroch školy mohli stretnúť faraóna s Kleopatrou, budhistického mnícha, indických bohov, japonské gejšy, mexického roľníka, maorské ženy, beduínov, obyvateľov púšte, austrálskeho surfistu, kórejského vodcu...

Príprava projektového dňa o mimoeurópskych kultúrach pod názvom Kultúry (ne)poznane sa však začala oveľa skôr. Už niekoľko dní a týždňov prebieha-

la tajne či verejne. Počas vyučovania, ale hlavne po jeho skončení, sa v triedach maľovalo, strihalo, lepilo, dokonca vrtalo a pribíjalo, nakupovalo a hlavne „googlilo“, čítalo, písalo, fotilo, kopírovalo, tlačilo a skenovalo. Všetko sme stihli včas a v dopoludňajších hodinách 9. februára 2017 sa triedy a chodby školy pred našimi očami menili na mexickú krčmu, hollywoodský chodník slávy, havajskú pláž, indický, japonský či africký príbytok, indický bazár, premietacu miestnosť. V prezentáciách jednotlivých kultúr vyrastali stromy, začali vyvieraf rieky a padať vodopády, tvorili sa pohoria či sopky, vznikalo množstvo historických aj moderných stavieb, prileteli lietadlá, draci, priplávali lode i krokodíly...

V piatok ráno 10. februára

sme všetci pripravení čakali našich hostí. Prišli, nebolo ich vôbec málo, a neolutovali. Odchádzali príjemne prekvapení úrovňou nášho podujatia, kreativitou, vynaliezavosťou a šikovnosťou našich žiakov s príslubom, že o rok prídu zas.

Všetci, ktorí sa zapojili, pomohli pri príprave, prezentovali či sprevádzali návštevníkov sú víťazmi. Vedenie školy na návrh triednych učiteľov sladkou odmenou ocenilo jednotlivcov z každej triedy, ktorí aktívne organizovali prípravu prezentácie vo svojej triede. Porota to mala veľmi náročné. Pozorne si prešla všetky triedy, vypočuť a pozrela prezentácie žiakov, ochutnala jedlá a nápoje, kládla otázky. Napokon rozhodla. Víťazom projektového dňa 2017 sa stala trieda IV. B s prezentáciou Indie,

na druhom mieste sa umiestnila trieda II. C, ktorá predstavila Latinskú Ameriku a tretie miesto získala trieda II. B s prezentáciou Afriky. Dôkazom vysokej úrovne prezentácií, kreativity a vynaliezavosti žiakov je fakt, že porota sa rozhodla udeliť ešte jednu mimoriadnu cenu triede III. B za precítenie esencie krajiny, ktorú prezentovali (Japonsko). Špeciálnu cenu riaditeľky školy, jeden deň voľna na inú mimoškolskú aktivitu spolu so svojou triednou učiteľkou, získala trieda I. A za prezentáciu Severnej Ameriky.

8. ročník projektového dňa je už minulosťou a my premýšľame o téme budúročného projektového dňa 2018 a tešíme sa na tých, ktorí si k nám nájdu cestu o rok.

Daniela Čekovská

EXPERT geniality show

je vedomostná súťaž pre žiakov ZŠ (6. - 9. ročník) a všetkých typov stredných škôl. Organizuje ju nezisková organizácia TALENTÍDA.

Súťaž spočíva vo vypracovaní testu z dvoch súťažných tém, ktoré si každý súťažiaci ľubovoľne zvolí spomedzi týchto ponúknutých tém:

1. Spoločnosť kedysi a dnes (dejepis, občianska náuka, umenie, všeobecný rozhľad),

2. Svetobežník (fyzická a humánna geografia),

3. Mozgolamy (logické hádanky, postupnosti, zaujímavé slovné úlohy, kombinačné, pojmové myslenie),

4. Do you speak English? (čítanie, bežné výrazy, gramatika a reálie),

5. Tajomstvá prírody (biológia, fyzika, astronómia, chémia),

6. Góly, body, sekundy (historia a druhy športu, rekordy, olympionizmus, športovci, fyziológia tela športovcov, strava).

V tomto školskom roku zabojovalo o titul EXPERT a TOP EXPERT 9384 žiakov zo 435 škôl z celého Slovenska.

V našej škole sa do súťaže zapojilo týchto 12 súťažiacich: Nina Cehuľová (6.A), Marek Zubal (6.C), Matej Tomala (6.C),

Lara Laufová (7.A), Adam Škvarrek (7.B), Slavomír Zubal (7.C), Gabriela Ulbrichová (8.A), Paulína Halčinová (8.B), Erik Kromka (8.B), Daniel Pliško (9.A), Samuel Králik (9.A), a Klaudia Zatkovská (9.B).

Ak sa žiak umiestnil v prvej štvrtine tematického rebríčka, získal oprávnenie používať čestný titul EXPERT. Ak sa žiak umiestnil do 100. miesta v celkovom poradí, získal titul TOP EXPERT. Títo žiaci majú na to aj „oficiálny doklad“ - krásne diplomy.

Diplom EXPERTA v téme Mozgolamy získali: Marek Zubal, Matej Tomala, LaraLaufová,

Adam Škvarrek, Slavomír Zubal, Erik Kromka, Samuel Králik, Klaudia Zatkovská, Samuel Fodor.

Diplom EXPERTA v téme Svetobežník získal: Slavomír Zubal

Diplom EXPERTA v téme Tajomstvá prírody získali: Paulína Halčinová, Samuel Králik

Diplom TOP EXPERT získal: Samuel Králik, ktorý v celkovom poradí všetkých zapojených žiakov v kategórii Expert 9 (1 191 súťažiacich) obsadil 89. miesto.

Všetkým zúčastneným ďakujeme za reprezentáciu našej školy.

Dana Olekšáková

Vedomostná súťaž

Predvianočnú atmosféru spríjemnili členovia žiackeho parlamentu vo štvrtok 22. 12. 2016 už XII. ročníkom vedomostnej súťaže. Súťaže sa zúčastnilo 26 súťažiacich. Úlohy moderátorkiek sa zhostili Veronika Čekovská z 9.A triedy a LaraLaufová zo 7.A triedy.

Súťažiaci si zmerali úroveň svojich vedomostí v 5 kolách. V prvom kole súťažiaci odpovedali na vopred pripravené otázky. Do 2. kola postúpilo 12 žiakov. Toto kolo bolo novinkou

súťaže. Každý súťažiaci mal na svojom počítači pripravený test z predmetu geografia v programe Hot Potatoes. Do tretieho kola postúpilo 8 súťažiacich. Postupujúci si vybrali bodové hodnoty otázok zo šiestich tém. Do semifinále postúpili štyria najlepší. Ich úlohou bolo správnymi odpoveďami spojiť všetky tri strany trojuholníka. Ak súťažiaci neodpovedal správne políčko získal súper. Do finále postúpili 2 najlepší. Tému vyberal súťažiaci súťažiacemu. Súta-

žiaci si stanovil počet bodov od 1 – 10 a body sa mu pripočítali alebo odčítali. Nad regulárnosťou súťaže dohliadala porota v zložení p. zástupkyňa Viera Konečná a učiteľia E. Valek, , D. Olekšáková, D. Buricová a J. Dobeš.

Najlepšie vedomostí preukázal Samuel Králik z 9.A triedy, ktorý stál víťazom súťaže. Na druhom mieste sa umiestnil Michal Štupák z 9.A triedy a na treťom mieste skončil Erik Kromka z 8.B triedy. Za pred-

vedený výkon treba pochváliť aj Slavomíra Zubala zo 7.C triedy, ktorý obsadil 4. miesto.

Pauly medzi jednotlivými kolami vyplnili žiaci školského klubu vianočným pásmom pod vedením učiteľiek A. Schurdákovvej, M. Dluhošovej a K. Gaľovej.

Chceme sa poďakovať všetkým, ktorí prispeli k príprave tohto podujatia. Osobitné poďakovanie patrí moderátorkám a organizátorkám podujatia Veronike Čekovskej a Lare Laufovej.

Juraj Tomeček

Lyžiarsky výcvik

V týždni od 26. januára do 1. februára 2017 si 54 žiakov siedmeho ročníka ZŠ J. M. Petzvala zdokonaľovalo svoje lyžiarske schopnosti na lyžiarskom výcviku v stredisku SKI Tatranská Javorina. Pod

vedením skúsených inštruktorov J. Dobeša, D. Džuganovej, A. Kriššákovvej D. Popovičovej a Z. Tyborovej sa adepti tohto bieleho športu zoznamovali s lyžiarskou abecedou. Výborné lyžiarske podmienky a snečné

počasie umocnili príjemné strávené chvíle. Žiakov fascinoval nádherný výhľad na scenériu Belianskych Tatier zo zrenovovaného hotela Monfort, ktorý poskytoval žiakom chutné obedy a desiate. Všetci si odniesli

nezabudnuteľné zážitky. Opálení, očarení okolitou malebnou prírodou a svojimi pokrokmi v lyžiarskej technike sa po týždni opäť vrátili do školských lavíc.

Mgr. Anna Kriššáková

Faceclub počas prázdnin

Faceclub bude počas jarných prázdnin otvorený pre deti každý deň od pondelka do piatku od 9.00 do 14.00 h. Poobedia budú venované mladým: V utorok 7. 3. - poobedie pre dievčatá s burzou oblečenia a doplnkov, workshopov o zdravej výžive a kozmetike. V stredu 8. 3. - poobedie pre chlapcov s rôznymi turnajmi, pizzou a chill atmosférou.

- **Pondelok (6. 3. 2017 o 11.00 hod)**
Živá knižnica - Po stopách našich starých rodičov
- **Utorok (7. 3. 2017 o 9.00 hod)**
Rozprávkovo - Po stopách do rozprávky
- **Streda (8. 3. 2017 o 9.00 hod)**
Rozprávkovo - Po stopách do rozprávky
- **Štvrtok (9. 3. 2017 o 10.00 hod)**
Tradičné hry - Po stopách tradičných hier
- **Piatok (10. 3. 2017 o 10.00 hod)**
Spoločenské hry - Deň spoločenských hier
- **Sobota (11. 3. 2017 o 17.00 hod)**
Milujem Slovensko

Na turnaji v českej Plzni belianski chlapci druhí

Od 3. do 5. februára 2017 sa odohral v Plzni hokejbalový turnaj kategórie U13, na ktorý bol pozvaný aj náš mládežnícky klub MŠK Spišská Belá. Do Čiech vycestovalo 15 detí s doprovodom 8 rodičov (na vlastné náklady rodičov). Turnajom sme vyplnili deňom zimnú prestávku a samozrejme prišlo k porovnaniu našej hry s tou českou, na čo sme sa tešili asi najviac. Hlavne domáci HBC Plzeň patrí medzi najlepšie, čo český hokejbal má. Zápas sme odohrali v nádhernej hokejbalovej a klimatizovanej hale. Turnaj bol aj patrične propagovaný na domácej hokejbalovej stránke v Plzni. Posledný finálový zápas bola nahrávať miestna televízia. Počet divákov vo finále sa pohyboval okolo 250-300 osôb, čo na mládežnícky hokejbal bolo naozaj dosť vysoké číslo. Vo finálovom zápase sme nedokázali zopakovať výhru nad Pardubicami, aj keď sme boli lepším družstvom. Niekedy, tak ako to v športe býva, nevyhrá lepší, ale šťastnejší. Dôležité je pre nás zistenie, že výkonnosť nezoostávame za najlepšími klubmi. Našou predvedenou hrou si chlapci určite neurobili hanbu. Na turnaji sme nemali žiadneho profesionálneho hokejistu, čo ešte viac podčiarkuje naše pôsobenie v Plzni. Počas piatich dní sme zažili veľa zábavy a krásnych

zážitkov. Za najlepšieho hráča nášho družstva bol vyhlásený Kristián Burdíček. Chlapci dostali po turnaji v Plzni ďalšie dve pozvánky na turnaj do Čiech. Od Pražského klubu Hostivař na júnový Fair Cup s tým, že nám domáci klub uhradí ubytovanie. Turnaja v Prahe by sa mali okrem nás zúčastniť ešte slovenské Gajary, švajčiarsky Obervil a z českých klubov pravdepodobne Pardubice, Plzeň a Hostivař. Následne HBC Plzeň by rada privítala našich chlapcov budú-

Ekumenické stretnutie zástupcov troch cirkví

V nedeľu 19. februára 2017 sa popoludní uskutočnila ekumenická pobožnosť v rímskokatolíckom kostole sv. Antona Pustovníka v Spišskej Belej.

Už na tradičnej každoročnej ekumenickej aktivite sa stretli zástupcovia troch cirkví pôsobiacich v Spišskej Belej – rímskokatolíckej, gréckokatolíckej a evanjelickej a.v. Kňazi týchto cirkví Peter Petrek (rímskokatolícky farár), Mikuláš Chanát (gréckokatolícky farár) a Eva Germanová (evanjelická farárka) a Marek Suchanovský (rímskokatolícky kaplán) hovorili o

búraní múrov, ktoré si ľudia rôznych cirkví medzi sebou navzájom stavajú a volajú práve po opaku – po zblížovaní ľudí. Veľmi zaujímavé bolo stvárnenie tejto hlavnej myšlienky ekumenizmu priamo v kostole – symbolické postavenie a následné zbúranie tohto pomyselného medziľudského múra a „z kameňov“ tohto múra simulované postavenie spoločného kríža. Po skončení pobožnosti sa všetci zúčastnení stretli na spoločnom priateľskom občerstvení v priestoroch rímskokatolíckej fary.

ci rok 2018 na prestížnom turnaji Pilsner Cup, kde tiež často radi chodia kluby aj zo Švajčiarska. Tieto pozvánky sú pre nás aj určitým uznaním našej kvality, čo družstvo chlapcov okolo trénera Miroslava Burdíčka môže motivovať k ďalšej práci.

Zápasy:

MŠK Spišská Belá - Hostivař 3:3 (Miklas, Kuchta, Knapik)
Suchdol nad Lužnicí - MŠK Spišská Belá 2:1 (L. Kubis)
Svitkov Stars Pardubice - MŠK Spišská Belá 2:3 (3 Burdíček)

HBC Plzeň - MŠK Spišská Belá 0:1 (Burdíček)

TJ Blatná - MŠK Spišská Belá 0:3 (2 Kuchta, Krupjak)

Finále: Svitkov Stars Pardubice - MŠK Spišská Belá 2:1 (A. Kubis)

Konečné poradie

1. HBC JKET SvítkovStars Pardubice
  2. MŠK Spišská Belá
  3. SK Suchdol nad Lužnicí
  4. HBC Plzeň
  5. TJ Blatná 6.HBC Hostivař
- Miroslav Burdíček**

**5. Amatérsky
bedmintonový
turnaj
mužov a žien v dvojhrách,**

25.marca 2017, ZŠ J.M.Petzvala

Časový rozpis:
8,30 - 9,00 prezentácia,
9,00 - 9,15 losovanie,
9,30 zahájenie turnaja,
štartovné 6€,
registrácia povinná do 22.3.2017

**Viac info:
rasto.lech@gmail.com
+421 918 383 213**

• Aj tento rok sa v Spišskej Belej konala detská spevácka súťaž Miss Bábika, ktorá má v našom meste niekoľkoročnú tradíciu. Súťaž v sebe nesie krásne poslanstvo, ktorým je udržiavanie folklóru a ľudových tradícií nášho regiónu a rozvíjanie lásky k nemu u našich najmladších.

• Výrobné družstvo JAVORINA v Sp. Belej si pripomenulo na slávnostnej členskej schôdzi 70 rokov od svojho založenia. Pri tejto príležitosti sa stretli okrem vedenia družstva, aj bývalí a súčasní zamestnanci družstva.

• Na tradičnej každoročnej ekumenickej aktivite sa stretli zástupcovia troch cirkví pôsobiacej v Spišskej Belej – rímskokatolíckej, gréckokatolíckej a evanjelickej a. v., kde hovorili o búraní múrov, ktoré si ľudia rôznych cirkví medzi sebou navzájom stavajú.

• Región Vysokých Tatier navštívila delegácia z francúzskeho regiónu Horné Pyreneje a zo známeho pútnického mesta Lurdy, ktorá na Medzinárodnom veľtrhu cestovného ruchu ITF SLOVAKIA TOUR 2017 prezentovala nové priame letecké spojenie KRAKOW – LURDY.

PAPIER

PATRIA SEM:

Noviny, časopisy, kancelársky papier, reklamné letáky, tlačiarne krabice, kartóny, papierové obaly, papierové tašky. V malom množstve aj papier s kancelárskymi sponkami alebo skartovaný papier.

10 ČASOPISOV sa môže zmeniť na krabicu z TV

NEPATRIA SEM:

Väzbové obaly kníh, molený, masný alebo znečistený papier, asfaltový a dechtový papier, použité plienky a hygienické potreby, alobal, celofán a pod.

SKLO

PATRIA SEM:

Nevrätne obaly zo skla z alkoholických alebo nealkoholických nápojov, poháre, tabuľové sklo z okien a dverí (väčšie množstvo patrí na zberný dvor), sklenené črepy a pod.

5 POHÁROV stačí na výrobu väzy

NEPATRIA SEM:

Porcelán, keramika, drôtené sklo, autosklo, zrkadlá, TV obrazovky, pozlátané a pokovované sklo alebo technické druhy skla. Vratné fľaše vracajte späť do obchodu.

PLASTY

PATRIA SEM:

Neznečistené stlačené alebo zošitované PET fľaše z nápojov, plastové a mláčané vrecká, baliace fólie, polystyrén, tégliky z jogurtov, obaly z CD, obaly z prací a čistiacich prostriedkov a kozmetiky.

Z 30 PET FLIAŠ môže byť flecová bunda

NEPATRIA SEM:

Masné obaly so zvyškom potravín, podlahové krytiny, novodurové rúrky, obaly z nebezpečných látok, ako napr. motorových olejov, farieb a pod.

KOVY

PATRIA SEM:

Kovové obaly, konzervy, kovové výrobky a súčiastky, alobal, nápojové plechovky. Triedia sa podľa pokynov obce/mesta.

Zo 670 HLINÍKOVÝCH PLECHOVIEK sa môže vyrobiť táč na bicykel

NEPATRIA SEM:

Kovové obaly kombinované s iným materiálom, napr. túby z krémov a pást. Mäkké vrecúška, napr. z kávy. Kovové obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok. Nadrozmerný kovový odpad je potrebné odnieť do zberného dvoru, príp. do zberných dvorov.

BIOODPAD

PATRIA SEM:

Šupky, čajové vrecúška, ovocie, zelenina, odpad z verejnej zelene, listie, tráva, zdhradný odpad.

NEPATRIA SEM:

Mäso, popol, stavebný odpad a pod.

ENVI – PAK hradí náklady na triedený zber a je s iným a stabilným partnerom miest a obcí. Stojá za ním veľká medzinárodná výrobcovia baleného tovaru, ako aj slovenské firmy, výrobcovia potravín, nápojov, liehovín alebo kozmetiky.

Viac informácií o správnom triedení zber a je s iným a stabilným partnerom miest a obcí. Stojá za ním veľká medzinárodná výrobcovia baleného tovaru, ako aj slovenské firmy, výrobcovia potravín, nápojov, liehovín alebo kozmetiky.

? Kam patria tégliky z jogurtov?

i Patria do žltého kontajnera určeného na plasty, musia však byť bez zvyškov jedla.

? Kam patria krabice z džúsov a mlieka?

i Nazývame ich nápojovými kartónmi. Vhadzujte ich podľa pokynov obce do nádob na to určených. Pred vyhodnením zmeňte ich objem, napríklad zošitnutím.

? Kam patria použité hygienické potreby?

i Hygienické potreby (použitá detská plienka, papierové vreckovky, obaly zo zubnej pasty a pod.) patria do zmesového odpadu, pretože sú znečistené.

? Kam patria obaly z nebezpečných látok a prípravkov?

i Obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok (motorových olejov, farieb, riedidiel a pod.) nepatria do triedeného zberu. Odnesť ich na zberný dvor.

? Kam patrí molitan?

i V menšom množstve ho môžete vhodiť do zmesového odpadu, vo väčšom množstve patrí na zberný dvor.

? Kam patrí polystyrén?

i Ak ho nie je veľa, tak patrí do žltého kontajnera určeného na plasty. Ak je rozmerný, odnesť ho na zberný dvor.

? Kam patria PET fľaše?

i Patria do žltých kontajnerov na plasty, pred vyhodnením je však potrebné znížiť ich objem, napríklad zošitnutím.

? Kam patria krabice z kartónu?

i Po zmenšení objemu, napríklad poskladaním, patria do modrých nádob na papier.